

**OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI UNIVERZITETA U
KRAGUJEVCU**

SRETNIMO SE NA SRETNJE

15. FEBRUAR 2025. GODINE, KRAGUJEVAC

- MONITORING IZVEŠTAJ 3/25 -

I. SAŽETAK

Monitoring javnog okupljanja održanog 15. februara 2025. godine u Kragujevcu sproveden je s ciljem analize ostvarivanja prava na slobodu mirnog okupljanja i procene postupanja institucija.

Javno okupljanje „Sretnimo se na Sretenje“ bilo je najavljeno i organizovano kao naredno veliko okupljanje u nizu javnih skupova u univerzitetskim centrima Republike Srbije.

Kao datum održavanja skupa odabran je 15. februar – Dan državnosti Republike Srbije koji je između ostalog odabran i zbog toga što je na taj datum 1835. godine u Kragujevcu donet Sretenjski Ustav kojim je prvi put u novijoj srpskoj istoriji ograničena vlast vladara.

Protest se održao u potezu Lepeničkog bulevara u Kragujevcu, a centar okupljanja bio je most preko reke Lepenice u neposrednoj blizini crkve u kojoj je donet Sretenjski ustav, dok se veliki broj učesnika okupljanja nalazio i u okolnim ulicama u centru grada. Blokada je trajala simboličnih 15 sati za 15 žrtava pada nastrešnice od 9 časova ujutro 15. februara do 7 minuta iza ponoći 16. februara 2025. godine.

Prisutnost uniformisane policije bila je minimalna (potencijalno nedovoljna) i nenametljiva, a najviše je bila vidljiva saobraćajna policija. Raskrsnice unutar skupa su uglavnom obezbeđivali redari obezbeđeni od strane organizatora.

Građani su obavešteni o nameri policije da snima skup putem saopštenja za javnost. Saopštenje za javnost predstavlja primer dobre prakse, međutim instalacija kamera neposredno pred sam skup je izazvala zabrinutost građana, zbog bojazni da će snimci video nadzora biti zloupotrebljeni radi njihovog procesuiranja. YUCOM je od MUP Srbije tražio dodatne specifikacije navedene opreme za video nadzor.

Protest je dobio ograničenu medijsku pažnju javnih servisa, dok su nezavisni mediji pružili detaljnije izveštaje. Televizijska kuća N1 direktno je u svom programu prenosila tok blokade, TV Insajder imao je specijalan program u trajanju od 9 časova, dok je nacionalni servis, Radio televizija Srbije, u centralnom Dnevniku imala prilog u trajanju kraćem od 4 minuta.

Posmatrački tim zabeležio je neobezbeđenost jedne od raskrsnica u centralnom delu okupljanja, međutim nije bilo incidenata.

Prilikom analize protesta, posebno su razmotreni pravni standardi i praksa Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP). Postupanje organizatora, učesnika i institucija bilo je u skladu sa međunarodnim standardima utvrđenim praksom ESLJP-a. Međutim, u kontekstu moguće zloupotrebe biometrijskog nadzora, važno pomenuti presudu ESLJP Gluškin protiv Rusije, koja se odnosi na identifikaciju demonstranta tokom protesta u moskovskom metrou. Sud je zaključio da je obrada njegovih ličnih podataka u tom kontekstu nespojiva s vrednostima demokratskog društva zasnovanog na vladavini prava.

II. UVOD

Cilj monitoringa javnih okupljanja je sveobuhvatno prikupljanje i analiza podataka o ostvarivanju prava na slobodu mirnog okupljanja, kako bi se osigurala zaštita i unapređenje ovog temeljnog ljudskog prava. Zaključci izvedeni iz procesa monitoringa predstavljaju ključni instrument za zagovaranje usklađivanja domaćeg zakonodavstva, politika i praksi sa međunarodnim standardima, posebno onima utvrđenim *Evropskom konvencijom o ljudskim pravima* i preporukama relevantnih međunarodnih organizacija.

Monitoring služi pozivanju na odgovornost državnih organa u ispunjavanju njihovih zakonskih i međunarodnih obaveza u pogledu pri obezbeđivanju i zaštiti slobode mirnog okupljanja. To podrazumeva praćenje postupanja policije, procenu adekvatnosti preduzetih mera i identifikaciju eventualnih zloupotreba ovlašćenja. Kroz ovaj proces, mogu se otkriti sistemski nedostaci i ukazati na potrebne reforme, čime se doprinosi izgradnji transparentnijeg i odgovornijeg sistema. Time se jača poverenje građana u institucije i podržava dalje jačanje demokratskih vrednosti.

Osim toga, rezultati monitoringa imaju edukativnu ulogu, pružajući organizatorima javnih okupljanja praktične smernice o primerima dobre i loše prakse. Na taj način se jačaju kapaciteti organizatora da efikasnije planiraju i sprovode okupljanja u skladu sa zakonskim okvirom i standardima ljudskih prava, istovremeno podižući svest o njihovim pravima i obavezama. Ova edukativna dimenzija doprinosi preventivnom delovanju, smanjujući rizik od kršenja prava i omogućavajući organizatorima da preduzmu neophodne mere za bezbedno i uspešno održavanje okupljanja.

Metodologija za monitoring javnih okupljanja kombinuje najbolje međunarodne prakse sa lokalnim specifičnostima, omogućavajući precizno i sveobuhvatno praćenje svih aspekata javnih okupljanja. Ključni elementi metodologije uključuju:

- Praćenje postupanja policije prema učesnicima okupljanja,
- Procenu zaštite prava učesnika i eventualnih kršenja ljudskih prava,
- Analizu usklađenosti sa međunarodnim standardima prava na slobodu mirnog okupljanja.

Fokus je stavljen na nezavisnost, objektivnost, nepristrasnost, i transparentnost prilikom prikupljanja podataka, čime se obezbeđuje visok nivo pouzdanosti i kredibiliteta rezultata. Ova metodologija omogućava ne samo identifikaciju postojećih problema, već i preporuke za unapređenje prakse, kako bi se osiguralo da se javna okupljanja sprovode u skladu sa međunarodnim standardima ljudskih prava.

III. POZADINA PROTESTA

Studentske blokade širom Srbije započele su nakon tragedije na glavnoj železničkoj stanici u Novom Sadu 1. novembra 2024. godine, u kojoj je stradalo 15 ljudi. Ovaj događaj pokrenuo je talas protesta zbog sumnji u korupciju i nemar tokom rekonstrukcije stanice. Protesti su se ubrzo proširili na fakultete u Beogradu, Novom Sadu, Nišu i Kragujevcu, ali su ih pratili učestali napadi pristalica Srpske napredne stranke, uključujući fizičke napade i ugrožavanje učesnika vozilima.

Blokadom se simbolično prekida saobraćaj na 15 minuta u 11:52 časova. Akcija se brzo proširila na preko 100 gradova, uz podršku akademske zajednice i profesionalnih grupa. Među ključnim zahtevima studenata bili su objavljivanje dokumenata o rekonstrukciji stanice, procesuiranje napadača, odbacivanje optužbi protiv uhapšenih učesnika i povećanje budžeta za visoko obrazovanje.

Masovni protesti, uključujući protest na Slaviji, ispred RTS-a, kao i blokadu Autokomande 27. januara, pokazali su široku podršku javnosti, ističući borbu za pravdu i odgovornost institucija. Detaljna analiza konteksta i razvoja protesta na Autokomandi dostupna je u prvom monitoring izveštaju.¹

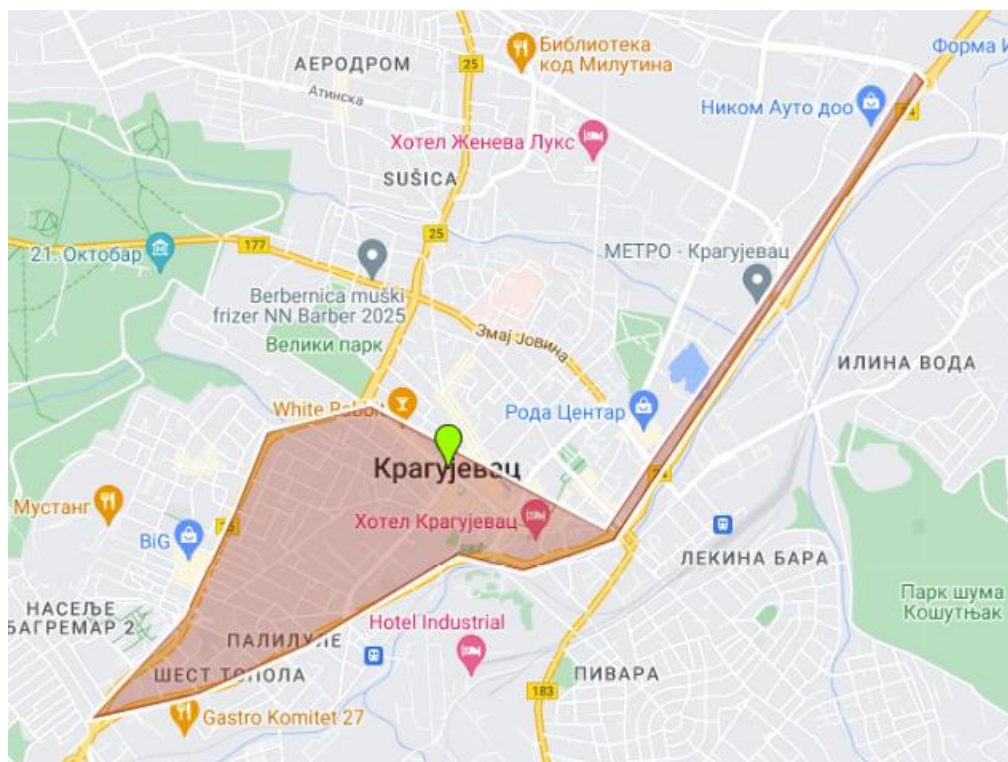
Posmatrano javno okupljanje je bilo najavljeno i organizovano kao nastavak okupljanja po univerzitetskim centrima u Republici Srbiji, koje je započeto skupom u Novom Sadu 1. februara 2025. godine (povodom obeležavanja tri meseca od tragedije u tom gradu kada je u padu nastrešnice na železničkoj stanici 1. novembra 2024. godine stradalo 15 ljudi). Skupu organizovanom 1. februara prethodilo je višednevno pešačenje studenata iz Beograda do Novog Sada. Šetnja studenata je ponovljena i pred skup u Kragujevcu, s tim što su se u šetnju uključili studenti iz više univerzitetskih centara, pa su tako ka Kragujevcu šetnjom, posred studenata iz Novog Sada i Beograda, krenuli i studenti iz Novog Pazara i Niša, a pridružili su im se i srednjoškolci i studenti iz Čačka, Kraljeva i Mladenovca.

Kao datum održavanja skupa odabran je 15. februar – Dan državnosti Republike Srbije, koji je između ostalog odabran i zbog toga što je na taj datum 1835. godine u Kragujevcu donet Sretenjski Ustav, kojim je prvi put u novijoj srpskoj istoriji ograničena vlast vladara.

Protest se održao na potezu Lepeničkog buleva u Kragujevcu, a centar okupljanja bio je most preko reke Lepenice u neposrednoj blizini crkve u kojoj je donet Sretenjski ustav, dok se veliki broj učesnika okupljanja nalazio i u okolnim ulicama u centru grada. Blokada je trajala simboličnih 15 sati za 15 žrtava pada nastrešnice od 9 časova ujutro 15. februara do 7 minuta iza ponoći 16. februara 2025. godine.

¹ „Monitoring izveštaj 1/25: Pod našom Autokomandom – 27.01.2025.“ YUCOM, februar 2025, dostupno na: <https://yucom.org.rs/wp-content/uploads/2025/02/Monitoring-izvestaj-1-25-Pod-nasom-Autokomandom-27012025.pdf>.

IV. PREGLED PROTESTA

Organizatori protesta okupljeni su u neformalnu grupu „Studenti u blokadi“, koja je nastala kroz saradnju plenuma fakulteta koji su učestvovali u blokadi. Konkretno javno okupljanje organizovano je od strane studenata u blokadi Univerziteta u Kragujevcu. Zahtevi su objavljivanje svih dokumenata vezanih za rekonstrukciju stanice, procesuiranje odgovornih za napade na učesnike protesta, odbacivanje optužbi protiv uhapšenih studenata i profesora i povećanje budžeta za visoko obrazovanje za 20%. Konkretno okupljanje organizovali su studenti blokiranih fakulteta Univerzita u Kragujevcu.

Posebna pažnja posvećena je mestima ulaska na protest, kao i početku i kraju skupa, ali i okolnim ulicama. Organizatori su obezbedili prisustvo (prema proceni) preko 100 redara, koji su nosili žute i crvene fluorescentne prsluke i bili jasno označeni oznakama fakulteta. Redari su raspoređeni na ključnim tačkama i imali sledeće zadatke:

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "SRETNIMO SE NA SRETNJE", 15. FEBRUAR 2025. GODINE, KRAGUJEVAC MONITORING IZVEŠTAJ

- Davanje informacija učesnicima protesta,
- Usmeravanje kretanja demonstranata,
- Upozoravanje učesnika na nesigurne ograde i potencijalno opasne delove trase,
- Čuvanje dela kolovozne trake celom dužinom skupa prohodnom za vozila hitnih službi

Na prostoru okupljanja bila je prisutna cisterna sa pijaćom vodom (trg Narodnog fronta). Najmanje tri ekipe hitne pomoći bile su raspoređene/stacionirane duž prostora predviđenog za skup (jedna na Trgu Narodnog fronta, a dve duž Lepeničkog bulevara: jedna na ukrštanju sa Kosovskom, a druga na poljani između ukrštanja sa bulevara sa ulicama Jovana Ristića i Pariske komune). Duž bulevara postojali su putokazi ka mestima sa dežurnom službom hitne pomoći. U Kosovskoj ulici pored šatora hitne pomoći nalazio se i vatrogasni kamion. Duž pomenutog bulevara bili su stacionirani pokretni toaleti na tri mesta (Mali park, ukrštanje Lepeničkog bulevara i Višnjićeve, kao i između Lepeničkog bulevara i Trga narodnog fronta). Na nekoliko mesta bili su stacionirani štandovi sa hranom i vodom, a najveći su bili u Malom parku kod tržnice i na trgu Narodnog fronta. Duž celog, za saobraćaj zatvorenog, Lepeničkog bulevara nalazila se traka koja je odvajala pešački deo od dela kolovoza namenjenog vozilima hitnih službi. Takođe duž celog bulevara bili su postavljene kante/plastične kese za smeće. Primećena je i pokretna bazna stanica preko puta Kneževog arsenala ka Bulevaru. U delu namenjenom/zatvorenom za okupljanja bilo je mnogo redara. Izvan tog dela, u okolnim ulicama bilo je mnogo građana, ali redara znatno manje.

V. PONAŠANJE UČESNIKA

Protest je protekao mirno i bez incidenata, uz izražen naglasak na kreativnim i nenasilnim oblicima izražavanja stavova. Na skupu su korišćeni brojni transparenti i slogani, inspirisani nedavnim događajima. Na delu kolovoza preko puta Malog parka nalazio se nekoliko desetina metara dugačko platno na kom su učesnici skupa ispisivali svoje poruke, najčešće imena mesta iz kojih su došli u Kragujevac i slogane npr. "ljubav", "pravda", kao i poruke podrške studentima. Posmatrači su učili nekoliko situacija u kojima su paljene baklje od strane učesnika skupa.

VI. PONAŠANJE INSTITUCIJA

Od policijskih jedinica, bila je prisutna obična i saobraćajna policija, a na jednom mestu uočen je i policajac u civilu. Na svim raskrsnicama/ukrštanjima duž Lepeničkog bulevara koja vode ka industrijskom delu grada nalazila su se vozila saobraćajne policije (od kružnog toka – "od krsta" do Malog parka i dalje duž ulice Kneza Mihaila nekih 150-200 metara), ali deo bulevara koji se naslanja na centralne gradske ulice policija je blokirala je nekoliko blokova dalje od samog Bulevara omogućujući time mnogo veću/prostraniju pešačku zonu duž skoro svih centralnih gradskih ulica (prikazano na mapi).

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "SRETNIMO SE NA SRETNJE", 15. FEBRUAR 2025. GODINE, KRAGUJEVAC MONITORING IZVEŠTAJ

Policijski službenici u redovnoj uniformi bili su osetno više prisutni u delu koji nije bio predviđen za skup, a koji je bio prepun građana. Broj policijskih službenika je bio nesrazmeran, potencijalno i nedovoljan. Takođe, patrola policije nalazila se preko puta prostorija Srpske napredne stranke u ulici Kralja Aleksandra I Karađorđevića, najverovatnije iz bezbednosnih razloga. Na tom mestu primećen je i policajac u civilu.

Na raskršću ulica Aleksandra I Karađorđevića i Kneza Miloša, okvirno oko 21 časa, nalazilo se mnogo učesnika protesta, ali su počeli da pristižu automobili iz smera Karađorđeve ulice. Ovaj deo skupa nije bio posebno obezbeđen, pa je bilo uslova za moguće saobraćajne nezgode, budući da ni vozači, a posebno pešaci, nisu bili sigurni da li mogu slobodno da se kreću ili da poštuju saobraćajnu svetleću signalizaciju. Na samoj raskrsnici u blizini ograde crkve nalazila se i patrola saobraćajne policije (2 službenika), ali nisu obezbeđivali saobraćaj, što je učesnike moglo dovesti u opasnu situaciju.

Iako je policija ovlašćena da snima javne skupove u slučaju postojanja opasnosti da tokom javnog okupljanja dođe do ugrožavanja života, zdravlja ljudi ili imovine, postavljanje dodatnih kamera duž Lepeničkog bulevara nekoliko dana pre samog okupljanja (što je i najavljeno) izazvalo je zabrinutost među građanima.

U saopštenju Policijske uprave grada Kragujevca navedeno je: "U subotu, 15. februara, u 9 sati, očekuje se okupljanje građana na teritoriji grada Kragujevca u ulici Lepenički bulevar, a shodno podnetim prijavama o okupljanju građana dostavljenih Ministarstvu unutrašnjih poslova. U skladu sa članom 52. Zakona o policiji, Policijska uprava u Kragujevcu preduzeće sve zakonske mere da ovaj javni skup protekne bezbedno, uključujući nadzor i snimanje javnog mesta na teritoriji grada Kragujevca".²

Bez ulaženja u ocenu da li je standard postojanja opasnosti po život, zdravlje i imovinu koji dozvoljava policiji da snima skup u konkretnom slučaju adekvatno primenjen, zabrinutost građana proizilazi iz percepcije da je svrha video nadzora zastrašivanje i procesuiranje učesnika, a ne očuvanje javnog reda i mira ili briga o njihovoj bezbednosti.

Važno je napomenuti da policija ima ovlašćenje da na osnovu video snimaka identifikuje lica koja čine prekršaje, ali ne i da koristi biometrijsko prepoznavanje lica. U tom kontekstu, tokom protesta protiv *Zakona o referendumu i narodnoj inicijativi* krajem 2021. godine, postojala je ozbiljna bojazan da je biometrijski video nadzor upotrebljen, s obzirom na veliki broj pokrenutih prekršajnih postupaka protiv učesnika skupova.

Komitet pravnika za ljudska prava YUCOM uputio je Ministarstvu unutrašnjih poslova, kao i Policijskoj upravi Grada Kragujevca zahtev za pristup informacijama od javnog značaja, 19. februara 2025. godine.³ Do zaključenja ovog izveštaja odgovor nije primljen.

² Informacija dostupna na: <https://infozija.rs/2025/02/14/policija-skup-u-kragujevcu-snimaju-kamere/>

³ Pitanja koja su postavljena su sledeća: Koje su tehničke karakteristike sistema video nadzora? Koja su marka, model i rezolucija postavljenih kamera? Da li sistem video nadzora omogućava uživo praćenje i istovremeno snimanje video zapisa? Koje su mogućnosti zumiranja i praćenja kretanja? Koji su kapaciteti softvera koji se koriste u okviru sistema video nadzora? Da li softver ima mogućnost prepoznavanja lica ili drugih biometrijskih

VII. REAKCIJA JAVNOSTI I MEDIJA

Nacionalni javni servis Radio televizija Srbije kao i regionalna javna medijska ustanova Radio televizija Vojvodine preneli su vesti o ovom protestu. Ono što je primetno jeste da su ove medijske kuće, kao i prilikom protesta u Novom Sadu, više prostora predmetnom događaju posvetili na svojim internet stranicama nego, u mnogo gledanijem, TV programu.⁴ Pored toga, važno je napomenuti da je istog dana održan skup Srpske napredne stranke povodom proslave Dana državnosti u Sremskoj Mitrovici (kao neki vid kontramitinga) koji je RTS prenosio i kom je u svojim centralnim informativnim emisijama posvetio mnogo više pažnje. Primera radi, prema analizi Istinomera, RTS je protestu studenata posvetio 3 minuta i 45 sekundi, dok je skup u Sremskoj Mitrovici ispraćen 7 minuta i 20 sekundi.⁵

Premda pomenut u vestima, na javnom servisu ovaj protest nije dobio adekvatnu pažnju. Kao i prethodne studentske proteste, ovo okupljanje je u celosti prenosila televizija N1, koja je celokupan dnevni program posvetila izveštavanju sa protesta sve vreme trajanja istog⁶, a od 15 časova 15. februara specijalan program o protestu imala je i televizija Insajder TV.⁷

Ističemo, da se N1 kanal emituje isključivo putem kablovske televizije i to samo kod jednog operatera. S obzirom na to da dominantni, državni operater MTS ne prenosi N1, veliki deo stanovništva u Srbiji nije imao pristup kompletnim informacijama o protestu putem TV-a, osim ukoliko se informisao putem interneta. S druge strane Insajder TV takođe kablovska televizija koju emituju svi kablovski operatori.

Pripreme za protest i sam protest su pratili i lokalni mediji poput portala 021.rs,⁸ Kragujevačke.rs,⁹ ili Južne vesti.¹⁰

karakteristika? Postoje li funkcije za automatsko prepoznavanje obrasca ponašanja? Ko je odgovoran za upravljanje i održavanje softvera? Da li su kamere fiksne ili pokretne? Da li kamere imaju infracrvene mogućnosti za snimanje noću? Da li kamere poseduju mogućnost biometrijske identifikacije? Koje su mere preduzete radi zaštite prava učesnika javnog skupa? Da li su učesnici javno obavešteni o prisustvu kamera?

⁴ RTS, "Tišinom u ponoć završena petnaestčasovna studentska blokada Lepeničkog bulevara u Kragujevcu", 15. februar 2025. godine, dostupno na: <https://www.rts.rs/lat/vesti/drustvo/5652971/sretnimo-se-na-sretenje---petnaestocasovni-protest-studenata-iz-cele-zemlje-u-kragujevcu.html>

⁵ Informacija dostupna na: https://www.instagram.com/p/DGG3KFTCtp/?img_index=1

⁶ N1, "Miletić: Studenti su nas vratili na fabrička podešavanja, doživeli smo neku vrstu oslobađanja", 15. februar 2025. godine, dostupno na: <https://www.youtube.com/watch?v=HsPKgiCb7js>.

⁷ Insajder TV, "MARKER SPECIJAL: SRETNJE U SRBIJI", 15. februar 2025. godine, dostupno na: https://www.youtube.com/watch?v=vUL_XTzx34.

⁸ Radio 021, "Objavljena pravila ponašanja na velikom protestu u Kragujevcu 15. februara: A tu je i mapa", 10. februar 2025. godine, dostupno na: <https://www.021.rs/story/Info/Srbija/401210/Objavljena-pravila-ponasanja-na-velikom-protestu-u-Kragujevcu-15-februara-A-tu-je-i-mapa.html>, https://www.instagram.com/radio_021/reel/DGGG_ZGqbVt/

⁹ Kragujevačke, "SRETNIMO SE NA SRETNJE: Održan veliki protestni skup u Kragujevcu", 16. februar 2025. godine, dostupno na: <https://kragujevacke.rs/aktuelno/sretnimo-se-na-sretenje-odrzan-veliki-protestni-skup-u-kragujevcu/>.

¹⁰ Južne vesti, "Podvig niških studenata – stigli u Kragujevac, prepešaćili 150 kilometara", 14. februar 2025. godine, dostupno na: <https://www.juznevesti.com/drustvo/podvig-niskih-studenata-stigli-u-kragujevac-prepesacili-150-kilometara/>.

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "SRETNIMO SE NA SRETNJE", 15. FEBRUAR 2025. GODINE, KRAGUJEVAC MONITORING IZVEŠTAJ

Tabloidi su o skupu u Kragujevcu pisali ograničeno,¹¹ skrećući pažnju na manifestaciju proslave SNS povodom Dana državnosti kojoj je prisustvovao celokupan državni vrh,¹² ujedno minimizujući protest u Kragujevcu.¹³

Na društvenim mrežama i informativnim portalima protest je neometano prenošen, ali je primetno da su, kao i do sada, komentari korisnika bili oštro podeljeni i suprotstavljeni između onih koji podržavaju vladajuću stranku i protive se blokadama i onih koji su naklonjeni studentskom protestu.

VIII. INCIDENTI

Skup je protekao bez većih incidenata. Primećeno je prisustvo različitih zastava, uglavnom sa obeležjima fakulteta, gradova iz kojih su studenti i zastava Republike Srbije. Posmatrači su uočili i zastave koje ne oslikavaju nužno temu ili zahtev protesta (npr. zastava "Nema predaje", koja simbolizuje stav da je Kosovo deo Srbije i povezuje se sa ekstremnom desnicom, kao i zastave sa likom Isusa Hrista koja se povezuje sa Rusijom).¹⁴

U nekoliko navrata upaljene su i baklje, posmatrači su konstatno prisustvovali paljenju tri baklje u ulici 27. marta oko 18.30 časova, iako su organizatori skupa jasno zamolili učesnike da to ne rade.

Oko 21.30 časova čulo se nekoliko "topovskih udara" (pirotehničko sredstvo koje stvara glasnu detonaciju).

Vredno je pomenuti i situaciju opisanu u prethodnom delu, na raskrsnici Aleksandra I Karađorđevića i Kneza Miloša, gde su oko 21h automobili prolazili kroz neobezbeđenu raskrsnicu, u prisustvu saobraćajne policije i prolazili kroz učesnike protesta.

¹¹ N1, "Tabloidi „unizili“ skup u Kragujevcu i sramno pisali o studentima", 17. februar 2025. godine, dostupno na: <https://n1info.rs/vesti/tabloidi-unizili-skup-u-kragujevcu-i-sramno-pisali-o-studentima/>.

¹² Informer, "Srbija obeležava Dan državnosti! Vučević u Orašcu: Srbija nikad neće pokleknuti (FOTO/VIDEO)", 15. februar 2025. godine, dostupno na: <https://informer.rs/politika/vesti/990459/sretenje-dan-drzavnosti>.

¹³ Informer, "Blokaderi u Kragujevcu! Više kotlića nego učesnika (FOTO)", 15. februar 2025. godine, dostupno na: <https://informer.rs/politika/vesti/990468/kragujevac-sretenje-blokade>

¹⁴ Više informacija na: <https://balkaninsight.com/sr/2019/11/19/mlade-patriote-uloga-srbije-u-obnovi-evropske-ekstremne-desnice/> i <https://www.themoscowtimes.com/2023/02/20/in-photos-russian-priests-appear-on-the-frontlines-of-ukraine-a80260>.

IX. POŠTOVANJE DOMAĆEG I MEĐUNARODNOG PRAVNOG OKVIRA

Za analizu usklađenosti javnog okupljanja, koje je predmet monitoringa, sa domaćim zakonodavstvom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti, relevantni su Ustav Republike Srbije, Zakon o javnom okupljanju, Zakon o policiji, Evropska konvencija o ljudskim pravima i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima. Ovi dokumenti predstavljaju osnovu za procenu da li su postupci tokom javnog okupljanja u skladu sa domaćim propisima i međunarodnim obavezama u oblasti zaštite ljudskih prava.

Javno okupljanje Sretnimo se na Sretenje u Kragujevcu, koju su studenti sproveli 15. februara 2025. godine, može se sagledati kroz praksu Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP) u kontekstu prava na slobodu okupljanja i izražavanja. Imajući u vidu nalaze ovog izveštaja možemo zaključiti da je protest Sretnimo se na Sretenje organizovan i obezbeđen od strane nadležnih državnih organa u skladu sa međunarodnim standardima.

U kontekstu eventualne zloupotrebe biometrijskog video nadzora, važno je napomenuti presudu ESLJP u predmetu *Gluškin protiv Rusije*, koja se odnosi na identifikaciju gospodina Gluškina tokom njegovog protesta u moskovskoj podzemnoj železnici, povodom procesuiranja Konstantina Kotova zbog mirnog protesta. Sud je u ovoj odluci zaključio da je obrada ličnih podataka gospodina Gluškina u kontekstu mirnog protesta nespojiva s idejama i vrednostima demokratskog društva zasnovanog na vladavini prava.¹⁵

X. ZAKLJUČCI

Ostvarivanje prava na slobodu mirnog okupljanja

- Protest je protekao mirno, organizovano i bez upotrebe sile, čime je demonstrirana dobra praksa u ostvarivanju prava na slobodno okupljanje.
- Organizatori su preduzeli mere za očuvanje reda i sigurnosti, uključujući angažovanje redara i obezbeđenje ključnih raskrsnica.

Postupanje institucija

- Policija je bila prisutna u malom broju, ali nije primenila represivne mere niti je bilo vidljivo prisustvo jedinica za razbijanje demonstracija.
- Postupanje policije ocenjuje se kao profesionalno i korektno, uz efikasno obezbeđivanje skupa.

¹⁵ Vidi: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=003-7694109-10618091&filename=Judgment%20Glukhin%20v.%20Russia%20-%20use%20of%20facial-recognition%20technology%20against%20Moscow%20underground%20protestor.pdf>

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "SRETNIMO SE NA SRETNJE", 15. FEBRUAR 2025. GODINE, KRAGUJEVAC MONITORING IZVEŠTAJ

- Obaveštavanje javnost o nameri snimanja predstavlja primer dobre prakse, međutim instalacija kamera neposredno pred sam skup je izazvala zabrinutost građana zbog bojazni da će snimci video nadzora biti zloupotrebjeni radi njihovog procesuiranja.

Simbolične i nenasilne aktivnosti

- Korišćeni su transparenti i slogani.

Incidenti i bezbednosni izazovi

- Bezbedonosni izazov je bilo nedovoljno regulisanje saobraćaja na raskrsnici ulica Kralja Aleksandra I Karađorđevića i Kneza Miloša.

Usklađenost sa međunarodnim standardima

- Postupanje organizatora i učesnika bilo je u skladu sa međunarodnim standardima utvrđenim praksom ESLJP-a.
- Očekuje se odgovor MUP-a o vrstama i upotrebi sigurnosnih kamera, da bi se mogla utvrditi usklađenost sa međunarodnim standardima i domaćim pravnim okvirom.

**OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "SRETNIMO SE NA SRETNJE", 15. FEBRUAR 2025. GODINE, KRAGUJEVAC
MONITORING IZVEŠTAJ**

ANEKS: SLIKE SA PROTESTA

Baklja među učesnicima protesta

Bazna stanica

Automobil policije

Vatrogasna i kola hitne pomoći

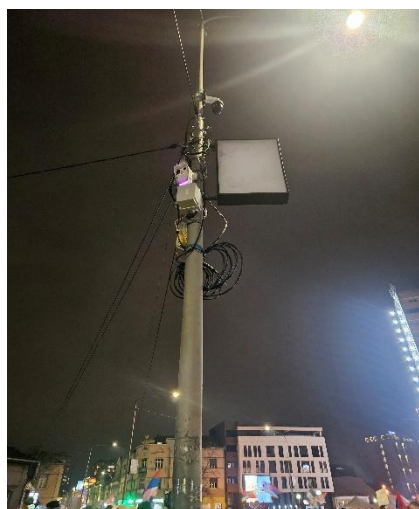
**OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI "SRETNIMO SE NA SRETNJE", 15. FEBRUAR 2025. GODINE, KRAGUJEVAC
MONITORING IZVEŠTAJ**

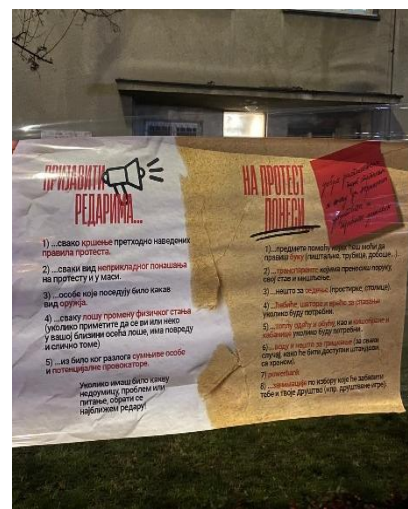
Šator prve pomoć

Cisterna sa vodom

Naknadno postavljene sigurnosne kamere

Uputstvo o ponašanju učesnika